

Deniz ve hava gedikli küçük zabıt maaşı hakkında ¹/₅₀₃ numaralı kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Şube 1

Sayı ⁶/₂₀₇₆

16-5-929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Deniz ve hava gedikli küçük zabıt maaşı hakkında Millî Müdafaa vekâletince hazırlanan ve İcra vekilleri Heyetinin 1/5/1929 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Baş vekil

İsmet

Deniz gedikli küçük zabıt maaş kanunu lâyihasının esbabı mucibesi

1 — Şefaini harbiyemizde bir çok pek karışık ve güç fennî vazifeleri deruhte eden gedikli küçük zabitanın en asrî bir şekilde ve en mükemmel esaslara müstenit olarak yetiştirilmesine sarfı gayret olunmakla beraber bu sınıf mensubiyini kâfi derecede terfih edilmezse şaraiti lâzimeyi haiz talip bulmak imkânsızdır. Eesbabı maruzaya binaen donanmanın unsuru hayatiyesini teşkil eden gedikli küçük zabitanın maruz kaldıkları külfet nisbetinde ve vüsa'ti maliyemiz derecesinde refahları temin edilmek üzere diğer mileli bahriyenin kabul ettiği esaslar Büyük Erkânî harbiye Reisliğince tetkik buyrularak maksatsız görülen gedikli zabitan yerine kara ordusundaki gedikli küçük zabitan gibi gedikli çavuş, gedikli baş çavuş muavini, gedikli baş çvuş ve bu rütbelere ilâveten Alman bahriyesinde olduğu vech üzere bir baş gediklilik rütbesi ihdas olunmuş ve bu suretle deniz zabitan heyeti ile deniz gedikli küçük zabitanı arasında sarılı bir hattı fasıl çizilmiş ve işbu kanun yalnız deniz ve hava kuvvetlerimizin muvaffakiyetlerine birinci derecede amil olan ve yetiştirilmeleri uzun bir zamana mütevakıf bulunan güverte, uçuş, fen, ihtisas ve makinist gedikli küçük zabitanına şamil olması esası kabul olunmuştur.

2 — Deniz ve hava gedikli küçük zabitanı kara kedikli küçük zabitanına nazaran daha geç yetiştirilebildiğinden dolayı 15 seneden ibaret olan hizmeti müteahhideleri esnasında her rütbede fazla bir zaman kalmakta oldukları cihetle ikinci maddede muharrer maaşlar kara gediklilerine nazaran bir miktar yüksek tespit olunmuş ve işbu maddede yazılı bulunan ahkâm saire kara gediklilerine tatbik edilmekte olan ahkâmın aynı bulunmuştur.

3 — Üçüncü maddedeki asgarî müddetler meslekin ihtiyacına göre ve fakat kara gediklilerine nazaran yüksek olarak kabul olunmuş ve buna mukabil de her iki sene nihayetinde verilen zamaim ona kıyasen biraz fazla olması esası kabul edilmiştir.

4 — Dördüncü ve beşinci maddedeki ahkâm kara gedikli küçük zabitanın tatbik edilmekte olan ahkâmın aynıdır.

5 — Altıncı maddede 20 sene hizmet edenlere verilmesi münasip görülen mükâfatı nakdiye kara gediklilerine halen verilmekte olan mükâfatı nakdiyenin aynıdır. 45 yaşını ikmal edenler hakkında itası münasip görülen ikramiye ise yetmişmiş gedikli küçük zabitanın mesleke biraz daha kalmaları için kabul edilmiştir.

6 — Yedinci maddede muharrer bulunan ve kara gediklilerine tatbik edilmeyen ahkâm pek zahmetli olan deniz ve hava vezaifinde istihdam edilecek gedikli küçük zabitanın mahdut bir yaşa kadar çalışabilmeleri için kabul edilmiştir.

7 — Sekizinci maddedeki ahkâm, azamî yaş ikmal edenlerin ve ahvali sıhhiyeleri ğayri müsait olanların ve müddeti teahhüdiyelerini ikmal edenlerden hizmete devama münasip görülmiyenlerin meslekten uzaklaştırılması için kabul olunmuştur.

8 — Dokuzuncu maddedeki ahkâm, kara gediklilerine tatbik edilmekte olan ahkâmın aynıdır. Bunlardan kara gedikli sınıfında bulunmayan ve miktarı pek az olacak olan baş gediklileri ailelerine harcırah itası, vücutlarından fevkalâde istifade edilmesinden ve kendilerinin emektar olmasından naşı maslahata muvafık görülmüştür.

9 — İhdası mukarrer gedikli küçük zabıt sınıfı halen mevcut bulunan gedikli zabitanın yerine kaim olacağından bahriyede gedikli sınıfı tesisine ait olup işbu kanuna muhalif bulunan ve birer sureti merbuten taktim kılınan 1330 tarihli gedikli kanunu ve gediklilerin ve gedikli küçük zabıtların maaşlarına dair olan kanunlar lâğvedilmiştir.

10 — On birinci ve on ikinci maddeler usulen vaz edilmiştir.

11 — Muvakkat madde halen mevcut bulunan gedikli zabitanı ile gedikli küçük zabitanın gedikli küçük zabıt sınıfına sureti nakilleri için vaz edilmiştir. Halen mevcut bulunan ve 330 tarihli gedikli kanununa nazaran silâh endazdan madut olan gedikli küçük zabitanı yeni ihdas olunacak gedikli küçük zabitanın mükabil rütbelerine nakilleri münasip görülmüştür.

«A» Gedikli zabitanın gedikli küçük zabıt sınıfına nakli arzu edenlerin kıdem ve terfileri arasındaki müddetin muhafazası için gedikli zabitanın maaşı hazırları ile nakilleri muvafık görülmüş ve bilahara tabi olacakları muamele de tespit edilmiştir.

«B» Nakli arzu etmiyenlerin kanunen müktesep haklarının tasfiyenin nihayetine kadar 330 tarihli kanun ve 508,507 numaralı kanunlar mucibince muamele görmeleri hususu tespit olunmuştur .

«C» Bu kanunun neşrinden evvel hava sınıfında mevcut bulunan gedikli küçük zabıt maknist talebesi ile gedikli küçük zabıt ve sivil pilotların hava gedikli küçük zabıt sınıflarına sureti nakilleri hakkında ahkâm vaz edilmiştir .

12 — Müttekaddem lâyihai kanuniyeye nazaran sıhhiye levazım, muzika gedikli küçük zabitanı işbu kanuna tabi olmayacaklarından halen mevcut olan ve kara ordusunda mukabili rütbeleri bulunmayan sıhhiye gedikli zabitanı tasfiye nihayetine kadar hali hazır kanunları veçhile muameleye tabi olacaklar ne gedikli küçük zabitanı lâyihai kanuniyenin « A » fıkrasındaki ahkâm dahilinde kara gedikli küçük zabitanı sınıfı gibi maaş alacaklar ve ona göre muamele göreceklidir.

Deniz muzika zabitanı da maaşı hazırlarının kara ordusunda mukabili rütbedeki sınıfı gibi maaş alacaklar ve ona göre muamele göreceklere ve küçük zabitanı da sıhhiye gedikli küçük zabitanı gibi muameleye tabi olacaklardır. Buna binaen kara ordusundaki gedikli küçük zabitanı gibi muamele görecek olan işbu gedikli küçük zabitanının hizmeti müteahhideleri kara gedikli küçük zabitanının hizmeti müteahhideleri miktarına ifrağ edilecektir.

Lâyihai müttekaddimenin mevkii meriyete vaz'ı için bütçede tahsisatı kâfiye mevcut olduğunu ve işbu lâyihai kanuniyenin Âli Askerî Şuramın tasvibine iktiran eylediğini natik esbabı mucibe lâyihası tanzim kılındı.

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Karar № 9

26-IV-929

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Dediz ve hava gedikli küçük zabıt maaşları hakkında Başvekâleti celilenin 16-7-929 tarihli ve $\frac{9}{2076}$ numaralı tezkiresile encümenimize tevdi buyrulan kanun lâiyhası ve esbabı mu-cibe mazbatası millî mudafaa vekili bey efendinin huzurile tetkik ve müzakere edildi.

Kara kuvvetlerimizde olduğu gibi deniz ve hava kuvvetlerindedede gedikli küçük zabıt bulun-durulması lüzum ve ihtiyacına ve bunların menbalarına dair oldan kanunda izah olundugu veçhile deniz kuvvetlerinde elyevm mevcut olan gedikli küçük zabitan yerine diğer mileli bahriyenin kabul ettiği esasat dairesinde gedikli küçük zabıt sınıfının ihdası ve bunun hava kuvvetlerine dahi teşmil edilmiş olmasile vazaifi kara gedikli küçük zabıtlarından daha fennî ve küç ve müddeti hizmetleri de fazla olan bu sınıflarda bulunanlara verilmesi lazım gelen maaşat miktarı hakkında hükümetin esbabı mucibesinde serdolunan mütaleata encümenimizcede iştirak edilmiş ve bu baptaki kanun layıhasının maddelerinde şekle ve ibareye ait bazı tadilât yapılmak suretile aynen kabulüne karar verilmiştir. Layıhanın ikinci maddesine gedikli küçük zabıtların iekaüt aidatınamüteallık fıkranın icabatı yeni maaşat kanununda kabul buyrulan esas ile temin kılınmış olduğundan burada zait görölerek tayedilmiştir. Altıncı maddesinde bunlardan yirmi sene hizmetle tekaüt edilmiş olanların talip oldukları takdirde devlet devair ve müessesatında tercihan istihdam edileceklerine dair olan son fıkra matlup olan vuzuhu ifade için tadil edilmiştir.

Bu lâiyhayı kanuniyenin mahiyetindeki lüzum ve ehemmiyete binaen müştaceliyetle müzek-keresi heyeti umumiyenin tasvibine arz olunur efenbim.

Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Reis
A. Samih B.	Diyaribekir	Erzincan	Bursa	Tokat			Bilecik
imzada bulun-	Kâzım	Abdülhak	Fuat	B. Lutfi	B. lütfi	M. Kâzım	Naci
manıştır							

T. B. M. M.

B. Encümeni

№ 106

Esas № $\frac{1}{530}$

Bütçe Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

Millî Müdafaa Vekâletinin deniz ve hava kısımlarında bulunan göğerte, uçuş, fen, ihtisas ve makinist gedikli küçük zabıtlarına verilecek maaş ve tahsisati fevkalade miktardile bunların tekaütleri ve terfi, ilbas, iaşe, harcirah ve saireleri ve elyevm müstahdem birinci, ikinci, üçüncü sınıf gedikli zabıtların tabi olacakları şerait hakkında olup Millî Müdafaa Encümeni mazbatasile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâiyhası Millî Müdafaa encümeni tadilatı dairesinde encümenimizce de kabul olunarak Heyeti Celileye takdim kılındı. 29-5-1929

Elaziz	Samsun	İsparta	Aydın	Katip	Reis
H. Tahsin	Adil	Mükerrem	Mühendis Mitat	Bursa	İstanbul
	Kütahya	Yozgat	Eerzurum	Muhlis	Fuat
	Niyazi Asım	S. Sırrı	H. Aziz		Niğde
					Faik

Hükümetin teklifi

Deniz ve hava gedikli küçük zabıt maaş kanunu lâyihasıdır

BİRİNCİ MADDE — Deniz ve hava sınıflarında güverte, uçuş, fen, ihtisas ve makinist gedikli küçük zabıtları bu kanuna tevfikân aylık alırlar. Denizde ve havada levazım, sıhhiye ve müzika ile havanın yer hizmetlerindeki gedikliler kara gediklileri hakkındaki 648 numaralı kanun mucibince aylık alırlar.

İKİNGİ MADDE — Deniz ve hava gedikli küçük zabıtlarının rütbeleri ile maaşları aşağıda gösterilmiş olup bu maaşlardan tekaüt aidatı kesilmiyerek aidatı mezkûre miktarı maaşlarına zam suretile tertibinden ayrıca tevkif ve mahsup olunur. Tahsisatı fevkalâdeleri maaşı aslilerinin üç mislidir.

	Kuruş
Gedikli çavuş	700
» Baş çavuş muavini	900
» Baş çavuş	1200
Baş gedikli	2000

ÜÇÜNCÜ MADDE — Deniz ve hava gedikli küçük zabıtları aşağıdaki asgarî müddetlerin hitamında münhal olmadığından terfi edemedikleri takdirde mezkûr asgarî müddetin inkizası tarihinden itibaren her iki hizmet senesinin nihayetinde maaşı aslilerine yüz kuruş zammolunur. Şukadar ki yapılacak zamaim bir derece mafevk rütbe maaşını tecavüz edemez. Baş gedikliler, müddeti asgarilerinin ikmalinden hizmetten infikâki tarihine kadar aynı tertip ile bu zamaimden müstefit olurlar.

	Sene
Gedikli çavuş	2
» baş çavuş muavini	3
» baş çavuş	3
Baş gedikli	3

DÜRDÜNCÜ MADDE — Deniz ve hava gedikli küçük zabıtları efrat misilli tarafı Devletten işe ve ilbas olunurlar. Bunaların muayenatı aynen veya bedelen de verilebilir.

BEŞİNCİ MADDE — Gedikli küçük zabıtlara, gedikli çavuşluğa terfi tarihinden itibaren beş sene müddetle istihdam edildikten sonra

M. M. Encümeninin tadili

Deniz ve hava gedikli küçük zabıt maaş kanunu lâyihası

MADDE 1 — Aynen

MADDE 2 — Deniz ve hava gedikli küçük zabıtların rütbeleri ile maaşları aşağıda gösterilmiştir.

Tahsisatı fevkalâdeleri maaşı aslilerinin üç mislidir.

	Kuruş
Gedikli çavuş	700
Gedikli başçavuş muavini	900
Gedikli başçavuş	1 200
Başgedikli	2 000

MADDE 3 — Aynen

MADDE 4 — » ,

MADDE 5 — »

sicilleri müsait olanlara bir nefer tayini zâm olunur. Evli olan gedikli küçük zabıtlere aile maaşı olarak her ay ilâveten ve maktuan beş lira verilir.

ALTINCI MADDE — Deniz ve hava gedikli küçük zabıtı olarak 25 sene hizmet edenler arzu ettikleri takdirde askerî tekaüt kanununa tevfikân son aldıkları maaş üzerinden tekaüt edilirler. Bunlara tekaütleri anında beşyüz ve kırk beş yaşını ikmal edenlere yediyüz lira ikramiye verilir. Talip olanlar devair ve müessesatı Devlette tercihan istihdam olunurlar.

YEDİNCİ MADDE — Deniz ve hava gedikli küçük zabıtlerin muhtelif rütbelerde bulunabilecekleri azamî yaş aşağıdadır.

	Âzamî yaş
Gedikli çavuş	40
Gedikli baş çavuş muavini	40
Gedikli baş çavuş	45
Başgedikli	50

SEKİZİNCİ MADDE — Yedinci maddede yazılı rütbelerine ait yaşları ikmal edenlere hangi yaş ve rütbede olursa olsun ahvali sıhhiyeleri hizmette devama mani teşkil edenler rızalarına bakılmaksızın tekaüt edilirler. Sicil vaziyetleri hizmete devama mani olup müddeti tekaüdiyeleri ikmal edenler tekaüt edilir. Bunlardan müddeti tekaüdü ikmal etmeyenler terhis olunurlar

DOKUZUNCU MADDE — Deniz ve hava gedikli küçük zabıtlarına 15 - Mayıs - 1335 tarihli harcırah kararnameci mucibince harcırah verilir. Baş gediklilerden müteahhil olanlara aile harcırahı ita olunur.

ONUNCU MADDE — 24 şubat 1330 tarihli bahriye efrat ve küçük zabitan ile gedikli zabitan kanununun 1 / 25 / 25 dahil ve 27 , 25 inci maddeleri ile 26 inci maddenin gedikli namzedinden (Namzet dahil) itibaren nihayete kadar olan kısmı ve 357 numaralı kanunun birinci maddesine merbut cetvelin gedikli çırak mektebi mezunlarına ait bulunan kısmının çırak çavuş, ve baş çavuşa ait olan hükmü ile berrî bahri, havaî, jandarma erkân, ümera ve zabitan ve memurin ve menşubini askeriye maaş tahsisatına dair 22

MADDE 6 — Deniz ve hava küçük zabıtı olarak yirmi sene hizmet edenler arzu ettikleri takdirde, askerî tekaüt kanununa tevfikân son aldıkları maaş üzerinden tekaüt edilirler. Bunlara tekaütleri anında beşyüz ve kırk beş yaşını ikmal edenlere yediyüz lira ikramiye verilir. Talip olanlar Millî Müdafaa vekâletinde veya müessesatında yer bulunmadığı takdirde Devletin diğer devair ve müessesatına tercihan kabul ile istihdam olunur.

MADDE 7 — Aynen

MADDE 8 — »

MADDE 9 — »

MADDE 10 — »

teşrinievvel 1339 tarihli kanuna müzeyyel olan 508 numaralı kanun mülğadır.

ON BİRİNCİ MADDE — İşbu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

ONİKİNCİ MADDE — Bu kanunun ahkâmını icraya Milli Müdafaa ve Maliye Vekilleri memurdur.

MUVAKKAT MADDE — A - Halihazır deniz ve hava gedikli çavuşları, gedikli çavuşluğa; gedikli baş çavuşları gedikli baş çavuş muavinliğine ve gedikli namizetler gedikli baş çavuşluğa naklolunurlar.

B - Deniz ve havada müstahdem birinci, ikinci, üçüncü sınıf gedikli zabitlerinden arzu edenler halihazır maaşlarile baş gedikliliğe nakledilir. Bnılardan üçüncü, ve ikinci sınıf gedikli zabitleri tarihi terfilerinden itibaren her iki senede bir bilimtihan isbatı ehliyet edenler eski maaşları nisbetinde terfi ederler. İmtihanda muvaffak olamıyanlar işbu kanun ahkâmına tabi olurlar .

C - Nakli arzu etmiyenler veyahut sınıflarında mukabil rütbesi bulunmıyanlar tasfiye neticesine kadar 24 şubat 330 tarihli gedikli zabitan kanunu ve 508, 587 numaralı kanunlar mucibince muamele görürlür .

D - Hava sınıflarında bu kanunun neşrinden evvel mevcut gedikli küçük zabıt makinist mektebi talebesi ile gedikli küçük zabıt ve sivil pilot ve makinistlerden şeraiti haiz olupta arzu edenler bilimtihan ve sınıfındaki müddeti hizmetlerine göre hava gedikli küçük zabıtlığının muhtelif rütbelerine naklolunurlar.

1/5/1929

Da.V. M.M. Ad.V. Bş. V.
Ş. Kaya M. Abdülhalık M. Esat İsmet
Na.V. Mf.V. Ma.V. Ha. V. V.
Recep Cemal Hüsnü Ş. Saracoğlu Ş. Saracoğlu
S. İ. M. V. İk. V.
İmzada bulunmadı M. Rahmi

MADDE 11 — Aynen

MADDE 12 — »

MUVAKKAT MADDE — Aynen